

Gulraiz Sharif: EJ, POSLUŠAJ (delovni list)

I. Doživljanje in razumevanje

1. Citati, ki so odmevali

Izberi tri citate iz romana, ki so te najbolj ganili, presenetili ali zbodli. Zakaj so prav ti pomembni? Kaj govorijo o glavnem liku, o vrednotah?

2. Liki in odnosi

Opiši glavne like (Mahmud, stric, družina (oče, mama, bratec Ali), prijatelj Arif). Kakšen odnos ima Mahmud do vsakega? Kako se ti odnosi razvijajo skozi zgodbo? Za kateri lik se ti zdi, da se je najbolj spremenil? Kako? Kdo se ni spremenil?

3. Kje in kdaj

Kje se dogaja roman? Opiši Oslo – blokovska naselja, mesto, kulturne krajine. Kako kraj in čas vplivata na lik in dogajanje?

II. Analiza

1. Kultura in identiteta

Kako Mahmud doživlja svojo identiteto kot nekdo, ki ima korenine v Pakistanu, a odrasča na Norveškem (*»kot Norvežan, ki ni norveški Norvežan«*)? Kje se pojavljajo trenja in kako so prikazana?

2. Predsodki

Opiši vsaj dva dogodka, ko se pojavijo predsodki – lahko med liki ali v okolju. Kako se liki odzovejo? Kakšne posledice imajo ti predsodki? Kako se v Mahmudovem razmišljanju pojavljajo predsodki? Utemelji.

3. Notranji konflikti

Mahmud doživlja tudi notranje boje – med pričakovanji družine, željami, med zunanjim pritiskom (družbenim, kulturnim) in notranjimi občutki. Katere njegove dileme te najbolj nagovarjajo? Zakaj?

III. Sinteza in ustvarjalnost

1. Alternativni razplet

Predstavljalj si, da stric vendarle ostane v Oslu: kako bi se lahko zgodba razvijala v naslednjih letih? Napiši kratek povzetek nadaljevanja – kako bi Mahmud, stric in družina živeli naprej?

2. Pismo

Napiši pismo Mahmudu (lahko tudi Aliju, stricu, očetu oziroma liku po svoji izbiri), v katerem mu daš nasvet, sočustvuješ, sprašuješ in deliš svoje izkušnje.

3. **Sodobni svet okoli nas**

Poišči novico, zgodbo ali dogodek v Sloveniji ali v svetu, ki se ukvarja s priseljenci, predsodki ali kulturnimi razlikami. Primerjaj s tem, kar si prebral/a v knjigi. Kaj se razlikuje? Kaj je podobno?

4. **Namen**

1. Preberi odlomek in razmisli, kakšen je namen te knjige. Svoje mnenje utemelji. Kako razumeš, da se prav na začetku razmišljanja o namenu te knjige pojavi fraza, ki je tudi naslov knjige?
2. *»Ej, poslušaj! To knjigo pišem zato, ker norveški Norvežani padajo na to. Všeč jim je, če tujec, po možnosti rahlo podjarmljen in neizbrušen diamant, spiše knjigo ali pa dve. O tem, kako je 'v bistvu' biti temnopolt, o vseh brazgotinah, o vseh bolečinah, o vseh tegobah. Saj veš, ker se pač ne upajo pogovarjati z nami. Strah jih je namreč, da jim bomo iztrgali torbico, že samo če se jim približamo, ane! Boljše je prebrat kakšno knjigo. Na varni razdalji. Ob šalci čaja, zaviti v deko. Uživancija, a veš! Takrat nas razumejo.«*

5. **Jezik**

1. Kakšen je pripovedovalčev jezik? Kaj je značilno zanj? Se ti zdi ustrezen (ali podpira podobo sveta, kot nam jo prikazuje prvoosebni pripovedovalec)?

IV. **Vrednotenje**

1. **Konec zgodbe**

1. Kaj sicer meniš o koncu zgodbe, za katerega lahko rečem, da je srečen? Se ti zdi stvaren, verjeten? Kaj bi se zgodilo, če družina Alija ne bi mogla sprejeti takšnega, kot je?

2. **Kaj se spleča vzeti s seboj?**

Katere vrednote iz romana se ti zdijo najbolj pomembne (npr. empatija, iskrenost, sprejemanje, pogum, identiteta)? Zakaj? Kako te vrednote vplivajo na tvoje razmišljanje o sebi in o drugih?

3. **Kritični razmislek**

Kaj meniš, da avtor dobro naredi (v pripovedi, likih, jeziku, humorju)? Kaj bi spremenil/a?

V. **Osebna izkušnja**

1. **Tvoja zgodba o drugačnosti**

Ali si se kdaj počutil/a drugače – zaradi kulture, vere, jezika, videza? Kaj se je dogajalo, kako si se takrat počutil/a, kaj si se naučil/a?

2. **Kultura in vrednote doma**

Razmisli o svoji družini, svojem okolju: katere domače tradicije, pričakovanja, običaji se razlikujejo od tistega, kar si srečal/a v okolju? Se kdaj soočaš s pričakovanji, ki so ti tuja? Katera tuja navada oziroma običaj te je najbolj presenetil v knjigi?

VI. Skupinska razprava

1. **Debata ZA in PROTI**

Razdelite se v dve skupini: ena zagovarja, da priseljenci morajo poskušati sprejeti kulturo države, v kateri živijo; druga zagovarja, da imajo priseljenci pravico ohraniti svojo prvotno kulturo. Uporabite primere iz knjige in iz resničnega sveta.

2. **Dramatizacija**

V skupini pripravite igro. Izberite odlomek iz romana in ga dramatizirajte. Po predstavitvi razmislite: kaj se je spremenilo, kaj je drugače kot tedaj, ko ste odlomek prebrali?

14. **Videoposnetek**

Odlomek iz romana postavite v okolje svojega kraja in napišite scenarij za kratki film. Kdo bi bili tujci? V čem bi bila njihova zgodba podobna in v čem drugačna, kot je zgodba tujcev v romanu *Ej, poslušaj*? Katere predsodke ste opazili? Kratki film uporabite za ozaveščanje o predsodkih in težavah, ki nastajajo v stiku med različnimi kulturami.

O KNJIGI

Glavne teme:

1. **Identiteta** – kdo sem, kje se počutim kot doma, kako me vidijo drugi.
2. **Kulturne razlike** – med Norveško in Pakistanom, med generacijami, med pričakovanji in resničnostjo.
3. **Predsodki in stereotipi** – kako se kažejo, kako delujejo, kako jih liki doživljajo, kako jih (poskušajo) preseči.
4. **Pripadnost in izključevanje** – čustveni, družbeni vidiki »biti tujec«, biti drugačen.
5. **Spoštovanje, razumevanje, empatija** – kako pomembno je poslušati, razumeti stališča drugih, kako lahko komunikacija in odprtost pomagata premostiti razlike.

Sporočilo romana: življenje med dvema različnima kulturama prinaša lepe trenutke, pa tudi izzive; težko je biti drugačen, če nas določajo predsodki; pogovor, odprtost in medsebojno razumevanje so pomembni. Tujost pa se lahko pojavi tudi znotraj domače kulture.